

MALI OGLASI: 20 lir beseda, - **NAROCNINA:** mesečna 480, vnaprej; letna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - **FLRj:** Izvod 10, mesečno 210 din, Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska Trst 11-5374 - **ZA FLRj:** Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3a1, tel. 21.928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60_KB_1_2-375 - **Izdaja Založništva tržaškega tiska** d. ZOOZ, Trst.

„Borba“ odgovarja „Pravdi“ na komentar o Titovem govoru

Tassova polemika uporablja stare metode, ki se ne bi smele več uporabljati med komunisti.

do težile delavcev, kot bi to radi naredili delodajalci.

V senu so razpravljali o zakonskem opombi za ustanovitve višjega sodnega sveta.

zbranih ob začetku ceste za kamione. Lastniki kamionov zahtevajo povišek tarif za prevoze ter odstranitve posrednikov med njimi in speditorji.

jugoslovanskega kr... zenskega zakona.

Djilas je bil pridržan preiskovalnem zaporu, ker je še prej popolno obsodil zaradi sovražne propagand...

V KRAHKU BO STOPIL V VELJAVO USTREZNI ZAKON

Ministrstvo za državno udeležbo

Njegov pomen in naloge v gospodarstvu dežele

V kratkem bomo dobili novo ministrstvo, 17. po vrstnem redu. Osnutek zakona o njegovi ustanovitvi in delovanju je poslanska zbornica odobrila že v aprilu, toda poslanci bodo imeli priliko o njem razpravljati še enkrat, kar je senat v teh poslednjih dneh sprejel nekaj popravkov, in zato zakon ne more stopiti v veljavo, dokler ni teh popravkov odobrila tudi poslanska zbornica. Da bi odločitev bila čim krajša, so na predlog vlade sklenili, da stopi zakon v veljavo takoj po objavi v uradnem listu, ne pa šele 15 dni po njegovi objavi, kot je navadno praksa. Sprito te okoliščine in dejstva, da spremembe, ki so jih vnesli senatorji niso velike, se pričakuje, da bo ostala procedura zahtevala največ mesc dni in da bo novo ministrstvo ustanovljeno najkasneje do konca letošnjega leta.

Gre za ministrstvo za državno udeležbo v gospodarskih podjetjih. Zakaj se ustanavlja in kakšne bodo njegove naloge?

Nasprotniki novega ministrstva pravijo, da se z njegovo ustanovitvijo samo krepi državni in birokratski aparat. Na račun italijanske državne administracije, njene razsežnosti in počasnosti se čujejo povsem upravičene pripombe, toda v tem konkretnem primeru gre za nekaj povsem drugega. Dejansko se kritiki novega ministrstva ne maskirajo s protibirokratskim geslom, in to le zaradi tega, ker je to geslo popularno, ne pa zato, ker bi oni bili stvarno proti birokratizmu kot takemu. Nasprotno pa so oni pravi pristaši take birokracije, ker je po njihovem mnenju vloga države samo v tem, da štiti in pomaga izključno zasebnim pobudam, medtem ko ogorčeni nasprotniki državnokapitalističnih tendenc, ki teže za tem, da država vpliva po svojih gospodarskih in upravnih organih na skladnosti gospodarski razvoj dežele, da se pojavlja kot čistoletno posrednega usmerjanja, načrtovanja in odpravljanja gospodarskih in socialnih disproporcij, ki jih nosi s seboj zasebna kapitalistična sistema. Novo ministrstvo za državno udeležbo pa je, dasti nepopoln organ, v bistvu pozitiven odraz vprav takih tendenc. Gre dejansko za rezultat kompromisa med določenimi posebnostmi italijanske gospodarske strukture in zahteve, da se s temeljito spremembo te strukture odstrani njena protislovja in resnično številna poreda vprašanja na gospodarskem, tehničnem in socialnem področju.

Gospodarsko strukturo Italije označuje nekoliko očitljivih in zelo svojevrstnih protislovij. Predvsem gre tu za dejstvo, da poleg izrazito prevladujoče vloge zasebnega monopola, obstaja tudi državno kapitalistični sektor, to je, da država neposredno nadzoruje znaten del gospodarske dejavnosti. Toda zanimivo je, da ta dva sektorja nista med seboj ločena niti po vejah gospodarske dejavnosti niti po namenu sistema upravljanja, to je, da se med seboj mešata celo na tistih področjih, kjer je angažiran izključno državni kapital, medtem ko se ne mešata tam, kjer se država ne pojavlja kot lastnik ali so lastniki obrtnih in proizvodnih sredstev.

Z drugimi besedami: država ne izključno upravlja in regulira gospodarske dejavnosti niti v tistih podjetjih, kjer so njena last, in niti ne

kapitala, ki ga investira ker so tudi ta podjetja in celotna gospodarska dejavnost povezani po določenih kanalih z zasebnimi monopoli. Državni poseg v gospodarstvo ne ustreza procesu njene udeležbe v lastništvu in izkoriščanju proizvodnih sredstev.

Korenine tega protislovja leže v samem izvoru italijanskega državnokapitalističnega sektorja v gospodarstvu. Ta sektor ni namreč nastal z racionalizacijo določenih gospodarskih vej ali podjetij, ampak na neki specifičen način. Svoj šel je italijanska država (takrat fašistična), v sporazumu s privatnimi družbami in lastniki, delno ali popolnoma zavladala nad delnicami posameznih velikih finančnih ustanov in podjetij. Slo je po tej strani za urejanje velikih bank pred pomolom, ki jim je grozil v letih krize, po drugi strani pa za namero fašističnega režima, da za potrebe vojne uporabi vse vires, ki so mu bili na razpolago, in ki mu jih je kapitalistični monopolizem rade volje dal. V glavnem je bila ta operacija izvršena leta 1933. Zaradi finančne kontrole in upravljanja državnokapitalističnega sektorja so ustanovili Zavod za industrijsko obnovo (IRI), finančno ustanovo, v kateri je imela glavno besedo fašistična konfederacija industrijev (Confindustria). Tako strukturo je podedovala in v bistvu obdržala povojna italijanska država.

Sprito dejstva, da je IRI popolnoma ali delno absorbiral velike banke, je država postala lastnik ali solastnik vseh onih številnih in pogosto zelo heterogenih gospodarskih podjetij, ki so jih te banke financirale in nadzorovale. Tako so se državni in privatni kapitali na najrazličnejših področjih združili in povsem prepleli. Pri tem ni redek primer, da država razpolaga z manjšim številom delnic v važnejših, a z večjim številom delnic v onih podjetjih in gospodarskih vejah, ki z gledišča nacionalnega gospodarstva nimajo nekega večjega pomena. Sprito dejstva, da zasebni monopoli držijo v svojih rokah ključne gospodarske položaje, in ker je IRI hkrati po svoji strukturi povezan s Confindustria, gre za svojevrstno in prepletenost med državnim in privatnim kapitalizmom neogibno na razvoj osnovnih potreb nacionalnega gospodarstva in zato na škodo nekega avtonomnega in s tem odločnega vpliva države na gospodarski razvoj dežele. In vprav v tem je glavni vzrok, da so do sedaj naleteli na ovire pri uresničevanju Vanonijevega načrta in pri namelih, da bi z industrializacijo Juga likvidirali visoko stopnjo brezposelnosti in disproporcionalnosti med razvitim Severom in zaostalimi področji na jugu.

Ena najvažnejših strani zakona o ustanovitvi ministrstva za državno udeležbo je v tem, da predvideva oddelke IRI od Confindustrie, to je, likvidacijo negativne in v bistvu korporativistične dediščine, ki je privilegirane razredu dajalo možnost ne le, da zavira uresničevanje vseh onih gospodarskih nalog, za katere ta razred ni zainteresiran, ampak tudi da usmerja v svojo korist dejavnost državno - gospodarskega sektorja.

Gotovo je, da z ustanovitvijo novega ministrstva, ki naj bi, po besedah predsednika Segnija, moral biti odločujoči činitelj uravnoteženja državne intervencije v gospodarstvu, ne bo moglo odpraviti mnogih in ne vem še kom drugim, mi avtoritativno govori: »Uporniki se ne bodo vdali, dokler AVH ne položi orožja.« »Zdi se mi, da te zahteve v tem trenutku ni mogoče izpolniti. Druga zadeva je zahteva po odgovornosti. AVH zaradi njegove dosedanje dejavnosti, po čiščenju in kaznovanju raskošincev in drugih zla v policiji, toda spet druga zadeva uvedba nadzorstva nad delom varnostnih organov« pravim jaz.

»Kdo lahko verjame, da bodo po vsem tistem, kar se je dogajalo na Madžarskem v zadnjih letih, izpolnjene te zahteve? Dokler obstaja AVH, mi ne smemo biti brez črtožja.« »Ali imate enotno politično vodstvo?« »Ne, nimamo enotnega vodstva za vso državo, toda med skupinami, ki delujejo v Budimpešti, je že koordinacija.« Zeli, da bi jaz napisal knjigo o njihovem upor. Pripravili mi bodo vse gradivo, ki me zanima, spravili me bodo v stik z borci in njihovim vodstvom.«

Ne objublim mu, da bom napisal knjigo, ampak sem voljan, da se je približim in hočem seznaniti z Madžari, ki se sedaj bojujejo z orožjem. Morda bom pa le nekaj napisal. Nočem delati kompromisa z

gih težko na tej poti, težko, ki izvirajo iz objektivnih razmer, pa tudi iz same gospodarske in socialne strukture. Na ta način pa se vendarle skušajo ustvariti vsaj oni elementarni pogoji, brez katerih je nemogoča določnejša gospodarska politika v državnem obsegu, in brez katerih bi neogibno še nadalje naraščala obstoječa gospodarska disproporcija in protislovja.

Ce gledamo zadevo s tega stališča, bo ustanovitev novega ministrstva predstavljala eno od pozitivnejših postavk v do sedaj nedvomno pozitivni bilanci ekonomske dejavnosti Segnijeve vlade.

POJAV, PROTI KATEREMU JE VSA SODOBNA TEHNIKA BREZ MOČI

Mexico Cityju preti nevarnost da se povsem pogrezne v zemljo

Pod tem velikim mestom, ki je prav gotovo najlepše mesto na vsej ameriški celini, je plast vulkanskega pepela, iz katerega se pod pritiskom teže - mesta - izceja voda, vsled česar se središče mesta precej naglo udira

Dve veliki zgodovinski mesti sta v smrtni nevarnosti zaradi pojave, ki se ne da ustaviti. Gre za glavno mesto Mehike Mexico City in za nako sosedo Benetke, ki je eno najlepših in z umetniško arhitektonsko vidika eno najbogatejših mest na svetu. Vendar ti dve mesti nista edini, ki jima preta ta nevarnost. Podobna nevarnost preta številnim drugim mestom ali posameznim delom mest, ponekod pa le posameznim zgradbam, pa čeprav ne

v takem obsegu kot preta Mexico Cityju in Benetkam. Mesta se lahko opogreznejo v zemljo zaradi delovanja prirodnih sil, kot na primer zaradi potresov, erupcije in podobno in zgodovina nam pravi, da je več mest že izginilo. Posameznim podobnim pojavom smo priča celo mi, saj se dogajajo v naših časih in razni zgodovinarji in predvsem umetnostni zgodovinarji ter umetnostni konservatorji pogosto opozarjajo javnost na nevarnost, ki pretijo posameznim mestom ali zgodovinskim objektom. O enem takih primerov je pred časom pisal svetovni in prebesevski italijanski tisk. Gre za znani višnji stolp v Pisi, kateremu naj bi po mnenju nekaterih strokovnjakov pretila nevarnost, da se zruši, ker da temelji, na katerih ta stolp stoji, niso dovolj trdni. Znano je, namreč, da se temelji višeegega stolpa v Pisi vdirajo in to prav na tisti strani, proti kateri je stolp nagljen. To je pa povsem razumljivo, ker sloni teža stolpa prav na ta del temeljev. Nekateri strokovnjaki so poskušali stolp rešiti s tem da po temelje injicirali beton, vendar so priznali, da je to že začasna rešitev in da bo prej ali slej treba stolp zrušiti in ga ponovno postaviti.

Mnogo resnejši primer je z Benetkami. Vse mesto se počasi optaplja. Jasno, da to ne gre za nek nagle proces. Pri tem je za znanično še to, da temu niso krive neke prirodne sile, ampak prvotni graditelji Benetk. Kot vemo, so Benetke zgrajene na stolisločih lesenih stebrov, ki so jih prvotni graditelji zabili v peščeno podlago. Stebri so, kot vemo, hrastovi, in te naj bi bili ob gradnji temeljev Benetk posekali na našem Krasu. Spodnji deli tega stebrovja so ostali povsem trdni, ker so tako rekoč hermetično zaprti pred vodo in zrakov. Gornji del pa je precej šibak, ker ga je razjedla morska voda in pa razne bakterije. Zato ta gornji del stebrovja ne more

Mlada slikarka Ann May je baje bolj znana zaradi svoje ekscentričnosti kot zaradi umetniških uspehov. Ni čudnega, saj nam že gornja slika to potrjuje



Generalni tajnik Združenih narodov Dag Hammarskjöld (desno) si je prevzel nalogo, da bo skrbel za ustanovitev mednarodnega policijskega korpusa, ki na čimprej zamenja anglofrancoske okupacijske sile v Port Saidu. Do sedaj je prišlo v Egipt še več posadk, ki so jih dale na razpolago nekatere države. Ureditev in poveljstvo nad temi silami pa je poverjeno kanadskemu generalu Burnsu, ki je bil doslej načelnik komisije Združenih narodov za kontrolo nad premirjem, ki je bilo sklenjeno leta 1949 med Izraelom in arabskimi državami

ČEŠKOSLOVAŠKI SINDIKATI O SVOJIH NALOGAH

Še vedno postari poti

Tri dni je v Pragi zasedala splošna državna sindikalna konferenca. Če je kdo pričakoval, da bo na tej konferenci slišal nekaj posebnega novega, se mu to pričakovanje ni uresničilo.

V resoluciji, ki jo je konferenca odobrila, je rečeno, da je pot izgradnje socializma v Češkoslovaški »pravilna in preizkušena, in mi se ji ne bomo nikoli odrekli. Tako je dobesedno rekel na konferenci predsednik republike Antonín Zapotocký.

Na konferenci se je mnogo govorilo o potrebi, da čim večje število zaposlenih delavcev sodeluje v upravljanju proizvodnje, toda na žalost niso povedali, na kakšen način naj bi se vršila ta udeležba

delavcev, da bi bilo to sodelovanje tudi dejansko učinkovito. Naj navedemo le naslednji odstavek iz odobrene resolucije:

»Naša socialistična ureditev in naša socialistična demokracija omogoča in zahteva, da vsak zaposlen delavec sodeluje pri reševanju važnih državnih vprašanj. Tovarne pošiljajo kandidate v odbore, v slovaški nacionalni svet in ljudsko skupščino. Delavci iz tovarn stopajo v vodilne organe družbenih organizacij, javnih ustanov, ljudskih sodišč in podobno. Izraz demokracije naše ureditve so tudi drugi organi, ki jih volijo delavci, kakor tudi neustavne komisije, ki poslušajo glasno z voljo in interesi delavcev, pod njihovim neposrednim nadzorstvom, z njihovo pomočjo in aktivnim sodelovanjem.«

A kaj je s tovarnami, kaj s proizvajalnimi podjetji, kaj je delavski razred v proizvajalnem procesu? O dobrih resolucijah odgovarjajo na to, da es prosredovanjem sindikalne organizacije sodelujejo delavci pri reševanju vseh vprašanj iz življenja naših tovarn, ali takoj nato resolucija opozarja, da sindikalni organi zveze in okrožij, pa tudi sindikalni organi v tovarnah, ne vodijo proizvodnje. Nato pa se ponovno navaja, da je vloga sindikatov, da »pridobivajo delavce za vodstvo gospodarstva z raznimi proizvajalnimi posvetovanji, konferencami, aktiviti.«

Na vprašanje, Zakaj se morata boriti sindikalno gibanje in ki ga je v svojem govoru na konferenci postavil predsednik republike Zapotocký, je isti odgovoril: »Nujno je, da se bori za večjo produktivnost delas. On je hkrati kritiziral sindikate, ker se v tem poslednjem času zmanjšal njihov vpliv na delavce, kar so pozneje vnesli v odobreno resolucijo.

Po besedah predsednika republike je treba sedaj ublažiti dosedanje togo centralistično vodstvo v sindikatih, ki je bilo baje nekoč pozitivno. Na tej poti pa se je po mnenju predsednika, ostalo na pol poti, in je poleg samostojnih sindikalnih zvez nastala mamutska centrala in njene pokrajinski sindikalni aparati, kar je ezardi premajhnih stikov, sodelovanja in za-

našanja na iniciativno obsežnega aparata, vodilo k odtujanju vodilnih organov od delavskih množic, k administrativnemu vodenju in birokratizmu.«

V resoluciji se izraža soglasnost s temi zaključki, in se dodaja, da se težkoče ne smejo prikrivati in ignorirati, ampak da jih je treba epotrpeljivo in postopno premagovati. Tako se člani sindikatov pozivajo, da premagujejo težkoče pri kopanju premoga, da se bore za varčevanje z električno energijo, za odpravljanje pomanjklivosti v prometu in da vodijo borbo za pospešene investicijske zgradnje.

Posebne sklepe je konferenca sprejela v zvezi z decentralizacijo in sindikati. Tako se sindikalnim zvezam priznava pravica, da sprejemajo svoje statute, a oni postanejo javljani šele takrat, ko jih odobri glavni odbor Slovaškemu sindikalnemu svetu se priznava pravica, da pred dobrota resolucija odgovarjajo na to, da es prosredovanjem sindikalne organizacije sodelujejo delavci pri reševanju vseh vprašanj iz življenja naših tovarn, ali takoj nato resolucija opozarja, da sindikalni organi zveze in okrožij, pa tudi sindikalni organi v tovarnah, ne vodijo proizvodnje. Nato pa se ponovno navaja, da je vloga sindikatov, da »pridobivajo delavce za vodstvo gospodarstva z raznimi proizvajalnimi posvetovanji, konferencami, aktiviti.«

Ti ukrepi so, v skladu s splošnimi smernicami, ki so jih v Češkoslovaški dali za uresničevanje določene decentralizacije v splošnem. Njen značaj so opisali tudi na omenjeni sindikalni konferenci z naslednjimi besedami: »Ob ohranitvi centraliziranega vodenja, povečati pristojnosti in odgovornosti nižjih gospodarskih organov, ljudskih odborov itd.«

Iz vsega tega je jasno razvidno, da gre pri teh skromnih poskusih decentralizacije v glavnem za to, da bi poskušali odpraviti obstoječe težkoče dosedanje toge centralizacije, in to le z ukrepi ki imajo v bistvu le administrativni značaj, puščajo pa še vedno odprto osnovno vprašanje: dotedanje podrejenega položaja, ki ga imajo delavci v proizvajalnem procesu.

Cantinijeva veseloigra »Klatež« na nabrežinskem mladinskem odru

Po dolgem času smo preteklo delo z zadovoljstvom prisostvovali kulturni prireditvi, ki jo je v nabrežinski kino dvorani priredila nabrežinska mladina. Dvorana je bila polna domačinov in okoličinov, kar dokazuje da so naši ljudje z nestrpnostjo pričakovali dneva, ko se bo nabrežinska mladina po dolgem molku, ki je trajal vse od leta 1951, ponovno pojavila na odru in pokazala, kaj zmora.

Za nedeljo so nabrežinski mladinci pripravili Catinijev veseloigro v treh dejanjih »Klatež«. Ko smo jih uprizarili, zakaj so si izbrali prav to delo, ki med našim ljudstvom ni znano, so nam odgovorili, da so imeli v programu neko drugo igro, da pa je iz raznih vzrokov niso mogli uprizariti. Z veseloigro »Klatež« pa so se odločili tedaj, ko so jo poslušali po radiu. Stvar jim je ugajala in so se je lotili. Prva dva meseca so bile vaje nepravne in zaradi nediscipliniranosti posameznikov niso šle od rok. V zadnjih dveh mesecih pa so se dela lotili z vso vnemo in lahko bi rekli, da so se na predstavo pripravili dejansko le v zadnjih dveh mesecih.

To s igro nam je nabrežinska mladina pokazala in dokazala, da slovensko kulturno življenje v Nabrežini ni zamrlo, ker ne sme zamreti. Prireditelj je vsestransko dobro uspeval in zato gre polna za hvala vsem mladincem glavnih dramske skupine in predvsem domači učiteljici Slavici Torci, ki je pripravila organizirala in mladince vodila, pri čemer je pokazala izredno poštrevnost.

Vsi igralci so svoje vloge prav dobro podali, posebno se je izkazal Dušan Jazbec, ki je svojo strico »Martino« ali »Klateža« odlično posebil. »Klatež« je stric, ki se po dolgih letih vrne v svoj rojstni kraj. Njegovi starši in drugi ožji sorodniki so v tem že

pomrli, v njegovi rojstni hiši je ostal le njegov nečak s svojo družino. Ko se Klatež vrne iz tujine kot bogat človek, se okoli njega strmejo vsi epkolicani in nepokolpanci. Ko pa čez čas pove, da dejansko ni bogat in da je vse svoje premoženje izgubil, ga družina na zamemari. Le nekakinja Viola, ki jo je igrala Marija Mislav, in Silvij (Stane Kojanc), ki je vanjo zaljubljen, ostaneta s stricem dobra, ker ga ljubita brez posebnih interesov. Zaradi tega zapusti stric svoje premoženje Violi in Silvij, ki se nato lahko poročita.

V svojih vlogah sta bila dobro tudi Jože Venier in Nastja Gruđen, prvi v vlogi gospodarja Jakoba Salviha, druga pa kot njegova žena Manueta, ki sta do zadnjega trenutka mislila le na stricem denar, seveda le v dobro igri vlogi.

Omeniti moramo še Renata in Franka Pertota v vlogi Mihaela in Friderika, nato Mirando Caharija v vlogi Gine, in Ivica Gruđen v vlogi gospodarjeve sestre Amelije. Nadalje vloge in sicer hišnega prijatelja Konrada in njegovo ženo Malvino sta podala Mario Stubel in Bruna Jablanšek, vaškega posebnega Trulala in pismošojca pa sta igrala Ivan Pertot in Marij Gruđen.

Kot smo že omenili, je prireditelj zares lepo uspeval da čeprav v začetku sprega dejanja nekaj na odru ni preveč teklo, vendar jim tega ne smemo zametiti saj so ti naši mladinci pokazali izredno dobro voljo, da so kljub svojemu normalnemu delu, kljub zaposlitvi vendarle našli dovolj časa za vaje. To njihovo poštrevnost je občinstvo pravilno dojelo, kar je pokazalo s svojim odobravanjem po vsakem dejanju. Občinstvo je zapuščalo dvorano zadovoljno in v upanju, da jim bo nabrežinska mladina čimprej pripravila novo zadončenje.

Za sedanjim prirediteljem gre zahvala tudi Almi Venier, ki je pred začetkom predstave pozdravila občinstvo in elizila mnogo truda v same priprave ter SNG, ki je pomagalo s kostimi in tudi drugace. (Sedaj pa nekaj v oklepaju: materam bi priporočili naj bi v bodoče svojim malčkom ne dopuščale, da motijo ne le občinstvo, ampak tudi igralce same).

(Nadaljevanje na 4. strani)

MARIO MAGAJNA

DOBRICA ČOŠIĆ: SEDEM DNI V BUDIMPEŠTI

»Tovariša« zamenjal »prijatelj«

lastno vestjo. Se manj pa bom delal kompromis s tistim, ki me nimajo za komunisto, ampak celo tukaj v hotelu omenjujo moja pojmovanja kot socialno demokratska. Toda kaj bo, če bi nekdo moja stališča in ocene jemal kot stališča vlade moje države? Ne, nihče nima te pravice, kakor si tudi jaz ne lastim pravice misliti, da je moja resnica edina resnica o Madžarski in edina resnica o Sicer pa je čas, da odločno in dokončno razlikujemo v tisku med konkretnim stališčem državljana in politično vlado. V tem primeru gre za pisateljevo stališče.

Prvič po 23. oktobru vidim dva milenička, ki z dvema revolverjema za pasom stopata z nekim civilistom v hotel. Ne vem za namen tega oblika, toda vesel sem ga: no, naposled prvo otipljivo znamenje, da obstaja neka organizirana sila, ki bi morala podpirati vlado in pomagati pri urejanju razmer. Le da

v tem položaju za to nalogo nikakor ne zadostujejo ti ljudje v starih uniformah. Naposled popolnoma zanesljivo obvestilo o vedenju madžarske vojske: ta se že od začetka ni hotela bojevati proti upornikom, dala jim je črtoje in strelivo, nekaj generalstabsnih oficirjev se je postavilo na čelo večjih oddelkov, nekateri vojniki in oficirji pa so se posamično priključili upornikom, aktivno se bojujejo z njimi, vse drugo pa je po kasarnah in poslušajo streljanje. Vojska je delovno in politično popolnoma reorganizirana, celo nevarna, če bi jo hoteli uporabiti za zadušitev upora.

Radio Kosuth oddaja poslanične neke delegacije z dežele, poslancev in pisateljev, ki pozivajo na prenehanje bojev. Ker bodo vse zahteve izpolnjene in se že izpolnjujejo. Vremenska napoved: Jutri bo enajsti stopinj nad ničlo in oblačno.

V tovarnah se že organizirajo delavski sveti. Prepisujem kot zgodovinsko listino razglas delavskega sveta tovarne, ki ima okrog 10.000 delavcev: »Delavci, uslužbenci, mladina! Začasni delavski svet združenih podjetij Izzo je — ko je prevzel vodstvo podjetja, dokler se ne ustanovi novi delavski svet po najširših demokratskih načelih — sklenil tole:

1. Izmed tistih, ki so izvajali stalinistična in rakosistična načela samovolje in so bili poborniki te politike, izključujemo iz podjetja Imra Natoneka, direktorja, in Ferenc Vukuleka, upravnika tovarne;

2. tisti, ki so v preteklosti trčili glavo med rameni tisti glave svojih zakonskih obveznosti, a nimajo ustrezne strokovne izobrazbe za vodilne položaje, na katerih so bili, rešujemo z njihovih vodilnih položajev. Priporočamo jim, da v svoji stroki še naprej delajo z nami skupno, da bi dosegli skupne cilje. Med njimi so: Josef Veres, vodja oddelka, Pal Sarvas, vodja oddelka, Josef Ubray, namestnik upravnika tovarne, Gyose Petzauer, pomočnik upravnika tovarne;

3. delavski svet je sklenil tole: Zamenjati razrešene osebe s temile: Gyorgy Vasili, glavni inženir, ki je bil doslej namestnik direktorja, se pooblašča za opravljanje dolžnosti direktorja in za vodenje tovarniških zadev; Istvan Marjoros bo vodil oddelke (obratne tovarne volframa in tovarne žice). Sledi še nekaj podobnih imenovanj.

4. delavski svet ustavlja delo personalnega oddelka, ki je zasedal toliko nezaupanja med delavci.

Naloge planske razdelitve dela in organizacije administracije prehajajo v pristojnost delovnega oddelka. Ta bo imel 71 članov. Koliko čla-

nov bo vsak obrat poslal v novi delavski svet, bomo sporočili pozneje, toda število 71 ne sme biti prekoračeno; 10. sestavite vaše predloge, in jih pošljite članom delavskega sveta. Vsak umesten predlog bo upoštevan.

Nova svobodna življenja rašče iz prelite krvi nedolžnih mučencev. Prva potreba svobodnega življenja je: stalni delavski svet. Njegovi člani so delavci, uslužbeni in mladina. Strmino vrste, izčlenjane preteklosti. Dokazimo, da znamo bolje upravljati kot samovoljni zaslepieni uradniki!

NAPREJ V DEMOKRATICE SOCIALISTICNE VOLITE!

LOTITE SE DELA! Združene tovarne Izzo, začasni delavski svet.

S.

Parlament se ni strinjal z njegovo aretacijo. Vseeno. Poneže so ga aretirali in ga nekam odpeljali. Šele pred nekaj meseci so ga izpustili iz zapora. Vlada je po vsem sodeč napredna in najboljša, ki so jo mogli v tem hipu sestaviti. Pravilo, da je v njej nekaj stalinistov, toda na splošno je je mogoče in jo je treba sprejeti kot izraz revolucije in v orientaciji Madžarski komunisti in napredno usmerjeni ljudje so zadovoljni. Vsi menijo — razen reakcionarjev in sovinitov — da se mora uveljaviti končati in boji prenehati. Tudi jaz mislim: vsako nadziranje bojev je kontrarevolucionarno. To je proti madžarskim življenjskim interesom. To je nekristno držvovanje in tveganje, da bi izgubili še tisto, kar so si tako krupavo pridobili. To bi pripeljalo do uničenja se tistih revolucionarnih socialističnih mladincev in delavcev, ki so v vrstah, zelo pisanih vrstah upornikov.

Videti je, da se boji polegajo. Budimpešta je za polna tankov. Eden izmed mladencev, ki se je udeleževal in se je udeleževal in je zdaj nekakšna zveza med uporni-

Odgovor «Borbe»

(Nadaljevanje s 1. strani)

dejal Tito, so zelo hitro, čez dva tri dni, pokazale svoj pravi lik. Ker v splošnem ljudskem upor proti vsemu sistemu, kar se je počelo v partizanski, točnoma vodstvi, ni pokazalo želje, da odstrani elemente, ki so revoluciji madžarsko ljudstvo in da se država usmeri po madžarski poti socialističnega razvoja z vsemi njegovimi notranjimi posebnostmi.

V komunističnem delu Tassova poročila izkristalizirana tuja misel, da ne gre samo za kult osebnosti, temveč za sistem, ki je omogočil njegovo uresničitev. V Tassovem poročilu je prikazano, da je tovariš Tito podpiral dejavnosti, ki so propagandne, da so korenine kulta osebnosti v socialistični družbeni ureditvi. Ožbajljanje je vredno, da moramo ugotoviti, da je celo današnja, tako imenovana izkristalizirana misel, da se takina ožbajljanje lahko pojavi v komentariju sovjetske uradne novinarske agencije.

Poglejmo, kaj je stvar prikazano v Tassovem poročilu. «Tito je prav tako trdil, da kuit Stalinove osebe domnevno spredstavljajo proizvod določenega sistema. Toda znano je, da ravnajo reakcionarne propagande v svoji borbi proti marksizmu in leninizmu, da se takina ožbajljanje lahko pojavi v komentariju sovjetske uradne novinarske agencije.

Tovariš Tito pa je o kultu osebnosti povedal sledeče: «Oč, samega začeta smo govorili, da je to gre samo za kult osebnosti, temveč za sistem, ki je omogočil nastanek kulta osebnosti, da tu ležijo korenine, da je potrebno po tem stalno in vztrajno delati, da to leži na poti, da se to korenine? V birokratičnem aparatu, v nacinu vodstva in v tako imenovanem enojnostnem, v ignoriranju ljudov in težnjah delovnih množic, v raznih, čim bolj določenih, v številih in v drugih vidljivih nekaterih zakonih in v ožbajljanju, ki se upirajo demokratizaciji in sklepom XX. kongresa in ki so mnogo praprti, da se je Stalinovo ime utrdilo, in da je to, da je to, da bi ponovno ozval in zavradal. Tu ležijo korenine in to je treba poudarjati.

Zakaj se izkristaljuje jasne linije besede? Vse to ima pravico povlati svoje mnenje o kultu osebnosti kakor tudi o drugih stališčih. Toda če se disutira o kultu osebnosti, teja o potrebi diskutiranja o jeanskim trditvam, pa o jeanskim izmiselnih stališčih. Če se želi polemizirati z Jugoslavijo o kultu osebnosti, tedaj nima nobenega misla nasenati vprašanje, kaj o tem trdi reakcionarne propagande, temveč je treba polemizirati z našo tezo: da ležijo korenine kulta osebnosti v birokratičnem aparatu, v birokratičnem nacinu vodstva, v ignoriranju ljudov in težnjah delovnih množic, v raznih, čim bolj določenih, v številih in v drugih vidljivih nekaterih zakonih in v ožbajljanju, ki se upirajo demokratizaciji in sklepom XX. kongresa in ki so mnogo praprti, da se je Stalinovo ime utrdilo, in da je to, da bi ponovno ozval in zavradal. Tu ležijo korenine in to je treba poudarjati.

Vse to ima pravico povlati svoje mnenje o kultu osebnosti kakor tudi o drugih stališčih. Toda če se disutira o kultu osebnosti, teja o potrebi diskutiranja o jeanskim trditvam, pa o jeanskim izmiselnih stališčih. Če se želi polemizirati z Jugoslavijo o kultu osebnosti, tedaj nima nobenega misla nasenati vprašanje, kaj o tem trdi reakcionarne propagande, temveč je treba polemizirati z našo tezo: da ležijo korenine kulta osebnosti v birokratičnem aparatu, v birokratičnem nacinu vodstva, v ignoriranju ljudov in težnjah delovnih množic, v raznih, čim bolj določenih, v številih in v drugih vidljivih nekaterih zakonih in v ožbajljanju, ki se upirajo demokratizaciji in sklepom XX. kongresa in ki so mnogo praprti, da se je Stalinovo ime utrdilo, in da je to, da bi ponovno ozval in zavradal. Tu ležijo korenine in to je treba poudarjati.

Jugoslovanski komunisti so vedno pripisovali ogromen omenenost delavskemu gibanju sploh kakor tudi enotnosti komunističnih partij in njihovemu medsebojnemu sodelovanju. Toda oni, ki življenje je dokazalo pravilnost jugoslovanskega stališča — so vztrajali na zahtevi, da mora enotnost mednarodnega delavskega gibanja sloiti na zdravih osnovah, ne pa na podlagi sile, hegemonizma in diktata kakor je Stalin pojmoval to enotnost.

Enotnost v mednarodnem delavskem gibanju predpostavlja pošteno, odkrito in smelo diskusijo, ne pa zatiranje diskusije in zapiranje oči pred dejstvi, za kar dejanska pletira komentar v listu «Kude pravos». Kakšna sreča, če bi bilo v preteklosti več komunistične diskusije in medsebojnega odnosa do stvarnosti. Če bi tega bilo, verjetno ne bi prišlo do takšnih tragičnih dogodkov, kakršni so madžarski.

V deklaraciji o odnosih med Zvezo komunistov Jugoslavije in komunistično partijo Sovjetske zveze, ki je bila podpisana leta 1950, se podarja: «Vse posilice svoje politike, sem pomislil in kar imponiral mi je v spanju. Stiri popoldne. Začelo se je intenzivno bombardiranje z minometali in tankovskimi topovi. Srdito in naglo streljajo naši sosede, sovjetski tankisti z mostu. Spet so granate in rafali okrog «Grand-hotela» in nad njim. Mračni se, streljanje se plega. Po kakšnem ritmu teko tuja goditja? Miskolce, mesto v bližini sovjetsko-madžarske meje: po uporu v Budimpešti so dijaki in študentje organizirali demonstracije. AVH jih je začel aretirati. Ti so poklicali delavce iz bližnjih tovarni skupaj z njimi naselili stavbo policije, jih nekaj ujeti in obesili na spomenik, posvečen Rdeči armadi. V hotelu je veselo, boji so ponehali, pripravljajo se na

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

ZAKAJ G. BRATUŠ KANDIDIRA NA LISTI NAPREDNIH SLOVENCEV

«Vodstvo SDZ ni hotelo upoštevati mojih kritik»

Želja naše manjšine po miru je močnejša kot hujskaška politika SDZ

Bioči svetovalec Slovenske demokratske zveze v goriškem občinskem in pokrajinskem svetu G. Rudi Bratuš, ki sedaj kandidira kot neodvisni kandidat na Listi naprednih Slovencev v Gorici, nam je poslal sledeče pismo, v katerem pojasnjuje vzroke, ki so vplivali na njegovo odločitev. Pismo se glasi:

«Slovenskim volivcem občine Gorica!

Ker so me volivci naprosili, naj nastopim na sedanjih volitvah kot kandidat za goriško občino in ker pri Slovenski demokratski zvezi niso upoštevali mojih kritik njene politike, sem sklenil stopiti na Listo naprednih Slovencev kot neodvisni kandidat, ne da bi pripadal kateri koli stranki ali zanikal svoje prepričanje. Predlagatelj liste so moje predloge sprejeli ter me postavili kot neodvisnega kandidata na drugo mesto, kjer nastopam za vse tiste volivce, ki so za skupen nastop Slovencev, da izterjamo pri občinski upravi pravice brezposelnih do zaposlitve, podpore revežem in državljanstvo optantom.

Verujem v večjo složnost med Slovenci, v boljše razumevanje med tukajšnjimi narodoma ter v sožitje med občani, da se odpravi potujevanje, sem prepričan, da bi Slovenca, ki bi svojega brata izdal na volitvi.

RUDI BRATUŠ
neodvisni kandidata

S preprostimi besedami je neodvisni kandidat G. Rudi Bratuš povedal veliko resnico, ki je že nekaj časa znana med nekaterimi slovenskimi krogi, da je namreč Slovenska demokratska zveza postala za marksizma, ki demokracijo ne pojmuje sama kot besedo, ampak kot metodo za delovanje v neki organizaciji, neki organizem, kateri ni v skladu s težnjami naše manjšine, po miru, sodelovanju in sožitju med tukajšnjima narodoma.

Ze pred tragičnimi dogodki na Madžarskem in v Egiptu, ki je želja po miru zavela široke sloje svetovne javnosti in v zgorodeno s temi tudi slovensko manjšino na Goriškem, ki se je kolektivizacija praktično pričela izvajati z zmanjšanjem napetosti, uvedbo obmejnega prometa, pomirjenjem itd., smo bili goriški Slovenci priča neverjetnemu, anahroničnemu pojavu: politika Slovenske demokratske zveze je šla mimo želja svetovne javnosti, mimo hotenja naše manjšine, da se zavzame umetno vzdrževana hujskaška politika nekega dela slovenskega časa; izrazilostv teh časopisov je ostalo tako kot v času, ko je bila hladna vojna na višku.

Cim je politika vojaških potencialov z intervencijo na Madžarskem in v Egiptu poslabšala začetne vidne rezultate pomirjevalne politike milijunskih držav, se je to čloposleje znašlo v svojem elementu; zaglano je hrup, kot da je prišel čas, ki bo omogočil pridobitev izgubljenega ter ribarjenje v kalnem. Ti slovisni zakon ne preprečuje objavljaj takih člankov, ker je pri nas svoboda tiska, toda marsikomu se upira brati odpravne članke polne strupa, ki ne težijo k pomirjevanju, ampak predstavljajo v nasprotju z načeti občečloveške etike dolžanje oja na ogenj sovražnih strati.

Pravimo, da se marsikomu upira brati tako pisanje; nič čudnega zato, če se marsikomu upira stati v vrstah tistih,

ki narekujejo tak političen kurz, ki ne teži k pomirjevanju v svetu, pomirjevanju med tukajšnjima narodoma, obravnavi narodnih, nikakor za zmetavanju socialnih in gospodarskih vprašanj, za katera Katoliški glas in Demokracija nimata prostora.

Prepričani smo, da si bo želja svetovne javnosti po miru utrla pot skozi sedanjo zamegljeno atmosfero, v kateri so se možnosti mirnega življenja zmanjšale zaradi politike vmešavanja v druge države, ki je tako pri strcu tudi nekaterim zagovornikom preživetja idej med goriškimi Slovenci.

Toda SDZ ne bo opustila

nevarne politike iz hladne vojne, ampak bo še nadalje skrbela, čeprav z novimi ljudmi, voditi o občinskem svetu nacionalizem, ki razburja duhove in ki naši manjšini škoduje, ter borbo proti naprednim težnjam.

Niži ljudje na podeželju so odločni taki politiki izpodkopati vsako podlago ter so s tem namenom sestavili liste občinske enotnosti. Kaj bodo po odločitvi enega izmed volilnih ljudi SDZ G. Rudija Bratuša, bivšega občinskega in pokrajinskega svetovaleca, napravili prebivalci goriške občine?

Naš volilni urad

Od ponedeljka 19. t.m. pa vse do volitev dne 16. decembra deluje volilni urad za Asilo 1., volilni urad za Asilo 2. in volilni urad za Asilo 3. Na volilni urad prihajajo ljudje, ki želijo dati svoj glas na volitvah dne 16. decembra. Na volilni urad prihajajo tudi ljudje, ki želijo dati svoj glas na volitvah dne 16. decembra.

Vsako leto posebno pa lansko, so potujoči kramarji, lastniki vrtičkov, «Luna Parkova in cirkusov viagali pravčasno prošnje na upravo mestne policije za določitev prostora na katerem bodo lahko razstavili svoje blago in namestili svoje vrtičke. To da je nobeno leto po vojni ni bilo toliko prošelj za udeležbo na Andrejevem semnju kakor leto, do sedaj jih je morala mestna policija zaradi pomanjkanja prostora odbiti kar 700 in še vedno prihajajo nove, ki jih ne morejo več sprejeti.

Prvi vrtičkari, avtomobiliste piste in druge podobne vrage. Ijije že zabavajo goriško mladino; postavili so jih prvi gostje na Trgu Sv. Antona pri stolni cerkvi. Kljub mrazu je bilo na trgu vse živahno, zvočniki so hreščali zadnje modne popevke, otroci pa so se podili v avtomobilskih, srečni, da bodo lahko vsaj mesec dni prosti in se v vseh družbi prijateljev po doli. po raznih vrtičkarih in drugih igriščih.

Kot lansko leto bo tudi letos največ zabavišč na 'lelovadnem trgu, medtem ko bodo potujoči trgovci svoje blago postavili na Travniki, ob pošti, v Ul. Oberdan in vzdolž Korza Verdi, kjer so že vsi razpoložljivi prostori za stojnice rezervirani.

Vsekakor si letos kramarji in lastniki zabavišč obetajo večji zaslužek kot prejšnja leta, prav zaradi odprtja obmejnih blokov, skozi katere bo prišlo prav gotovo dosti ljudi na tradicionalni Andrejev semeni v Gorici.

Neroden padec Vrhovca
Včeraj zjutraj so pripeljali v goriško bolnišnico Brigat Pavla 20-letnega Rudolfa Cernice z Vrha št. 53. Cernice se je predvčeršnjim zvečer vrátil proti domu z vozom dir. Nekaj metrov pred hišo je hotel preprečiti, da bi voz zraknil v dolino, pa je padel z obrazom na pot, ki je bila posuta z gruscem. Pri padcu se je zelo potolkel na obraz, predvsem po ustih in zobeh. Vendar ga je brat, ki je bil z njim, spravi domov v upanju, da se mu bo stanje izboljšalo. Ker se je Cernice

jutrišnji pobež v Avstrijo. Samo daleč, izven Budimpešte, zamolklo grmi težko topništvo.

Zvem za novice iz neposredne bližine Imra (Nagyja): Uporniki so pristali na vdažo s pogojem, da oddajo orožje madžarski vojski in ne AVH. Videti je, da bo vlada priprala na te pogoje. Cemu ne bi pristala!

Pritekel sem v sobo, da šimboj zvesto zapisem ta dvogovor država na ruskem jeziku.

Poljak: «Ali boste vi v Sovjetski zvezi rehabilitirali Trockega, Buharina, Zinovjeva in Kameneva?»

Rus: «Trockega ne bomo nikoli rehabilitirali, ker je bil začel ta že leta 1927 organiziran borbi proti partiji. Prve demonstracije proti sovjetski oblasti so organizirali trockisti leta 1927 Buharina in druge pa bomo rehabilitirali toliko, da niso bili hujšni. Njihovih političnih teorij ni mogoče nikoli rehabilitirati, ker so tuje duhu marksizma-leninizma.»

Poljak: «Pri nas so rehabilitirali vse komuniste, ki so bili obsojeni v zadnjih letih.»

Rus: «To pri vas je vaša zadeva»

Romunka, najlepša ženska v hotelu: «Pri nas v Romuniji niso nikoli bile storjene napake, ki so jih delali tovariši v drugih državah ljudske demokracije.»

Jaz: «To pa že ne bo držalo»

Rus: ne vem, kaj misli

Romunka: «Cujte, tovariš Gheorghiu Dej je zelo pameten človek in moder voditelj. Proti čemur se bi Jugoslovanci borile od leta 1948, smo mi v Romuniji izvajali pred letom 1948.»

Ceh: se primakne bliže in napeto posluša.

Jaz: «Zanimivo, To prvič slišim.»

Romunka: «Da, da, Čudim se, da vi tega ne veste.»

Ceh: bi se rad nasmešnil. Jaz: «Kolikšen odstotek obdelovalnih površin pa ste dosegli kolektivizirali?»

Romunka: «Menda okrog 30 odstotkov»

Poljak: «E, potem pa se vam je prav gotovo posrečilo uničiti kmetstvo.»

Rus: gube na čelu.

Ceh: v nasmeihu pokaže zobe.

Jaz: se bolj široko nasmejem, toda ne nekorektno.

Romunka: «Naprotno; Naše valčke združuje imajo izreden uspeh. Prav nič nam ne manjka.»

Včeraj prva seja

osrednje volilne komisije

Včeraj dopoldne so se na goriškem sodišču sestali člani volilne komisije, da dokončno pregledajo imena kandidatov v vseh kolonijah goriške pokrajine. Novosti ni bilo, ker so že na raznih volilnih sekcijah odbili imena kandidatov, ki niso bila pravilno predstavljena. Tako so v 3. koloniji v Gorici izbrisali Emila Silvanija predstavnika PNM, v 6. koloniji v Gorici Angela Milana za PLI in gospo Elviro Alessi za PNM, v koloniji v Gradski Calogera Ciulla za PNM in v Tržiču v 1. koloniji Vincica Valentinija za PSI.

S pilinom si je

odvezla življenje

Včeraj dopoldne ob 10. uri so stanovalci iz poslopja št. 30 v Ul. V. Veneto poklicani na pomoč goriški Zeleni križi, ker so ugotovili, da iz enega izmed stanovanj prihaja duh po pilinu. Ko so vdrli v stanovanje so v kuhinji našli na tleh ležajo 44-letno Ano Galusi. Vsa prizadevanja bolničarjev Zelenega križa, ki so na nesrečni ženski poskusili tudi umetno dihanje niso pomagali; srst je bila nastopila še pred njihovim prihodom na nesrečen kraj. Policija je začela s preiskavo.

Policija je izvedela, da je Caliusijeva, ki je bila uradnica na goriški hišnihihi, prošila pred dvajsetimi dnevi za bolniški dopust. Bila je živčno izčrpana in se je zatekla k teti Giovanni Lutman v Ul. Vittorijo Veneto. Policija je nadalje ugotovila, da so nesrečno žensko nasli ležajo na tleh na žimnici in pokrito z ojejo. Tudi zdravnik Vrtovec, ki je takoj prišel v stanovanje Lutmanove, ni mogel več nič pomagati, ker je bila Caliusijeva že mrtva.

Avtomobilist do smrti povozil Franciško Paučić iz Štandreža

Paučićeva se je vrnala z njive domov, ko je vanjo nenadoma zavozil primarij porodniškega oddelka goriške civilne bolnišnice Trdijo, da so avtomobilista zoslepile tuči drugih avtomobilov

Predvčeršnjim zvečer se na Tržaški cesti, nekaj metrov pred železniškim prehodom pripetila huda prometna nesreča, pri kateri je izgubil življenje 58-letna Franciška Paučić vdova Zavadlav. Paučićeva se je vrnala proti domu na kolesu z njive, kjer je bila zaposlena vse popoldne, bila je na svoji desni strani in v isti smeri je privozil primarij porodniškega oddelka goriške bolnišnice dr. Mario Gaier iz Trsta. Vozil je avtomobil znamke Opel TS 18996 in nenadoma je iz neugotovljenih vzrokov napravil nekateri trdijo, da so ga osepale luči naproti vozečih avtomobilov zavozil v nesrečo. Paučićeva. Ta je pri trčenju padla na tla in si pri padcu pokodovala trebuh in notranje organe tako, da je v nekaj sekundah izdihnila in ji je bila vsa pomoč primarkarja odvč. Odpeljali so jo v mrtvašnico na glavno pokopališče.

Pogreb pokojnice bo danes, Družini Paučić in ostalim sorodnikom izrekamo naše iskrene sožalje.

DEZURNI LEKARNA

Danes posluje vse dan in ponoči lekarna Pontoni - Bassi Raštel 34, tel. 33-49.

KINO

CORSO. 17.15: «Korida moža»

FERNANDEL.

VERDI. 17.00: «Dediščina mirnega moža».

VITTORIA. 17.15: «Kitare ljubezna» E. Karlowa.

CENTRALE. 17.00: «Agent z zelenimi očmi» H. Krah.

MODERNO. 17.00: «Korajna dekleta» S. Winters.

Danes v Vidmu proces

proti Ivanu Sedoli iz Platiše

Avugsta meseca je večkrat zabolod z nožem bivalje deklet, ki pa je na srečo ostala živa

Danes se bo na videmskem prizivnem sodišču pričel proces proti Ivanu Sedoli iz Platiše v tajpanski občini. Sedola je 26. avgusta t. l. hotel

Rus: nima gub na čelu. Jaz: mrškim obrvi, sem presenečen, toda ne neprijetno. Poljak: «Toda mi smo z mnogo manjšim odstotkom kolektivizirane zemlje prišli do tega, da kupujemo pšenico.»

Romunka: «Toda mi smo bogata dežela. Ali niste bili še nikoli v Romuniji?»

Poljak: «Nisem bil, vem pa, da smo tudi mi bogata dežela. Ali imate še vedno sistem obveznega odkupa kmetijskih pridelkov?»

Romunka: «Da, da, in izoborno deluje. Pri nas se je ta oblika izkazala kot izredno pozitivna.»

Poljak: «Čudno. To je sicer predkapitalistična oblika, oblika naturalne zamenjave dobrin.»

Ceh in jaz: smejeva se. Rus: resen je.

Romunka: «Ne, odkup je oblika NEP. Nujen in koristen je v prehodnem obdobju...»

Poljak: «Dejal sem vam, da je to fevdalna oblika zamenjave in preskrbe in da nikakor ne more biti koristna in ustrezna v socialistični ekonomiji.»

Madžar, ki je došel molčal: «Ali ste vi v Romuniji streljali razne volune ter imperialistične in titovske agen-

te?»

Romunka: «Pri nas so od leta 1948 ustrelili samo dva človeka. Enega od teh dveh osem poznam. Sodišče je z dokumenti dokazalo, da je bil volun zahodne službe.»

Jaz: «Kaj dela Ana Pauker?»

Romunka: «Ona ni bila nikoli aretirana. Slab človek je in slab komunist. Zdjaj dela v zlobožniškem podjetju za marksistično literaturo.»

Poljak: «To, kar vi trdite, da ste v Romuniji od leta 1948 do danes ustrelili samo dva človeka, ne vem, Mi na Poljskem smo ustrelili več kot dva človeka.»

Madžar in Ceh: zasmejeva se.

Izgubil sem partijo šaha z Rusom, čeprav mi je pomagal Poljak. Ceh je diskretno dal temu mojemu porazu nebahovski pomen. Rus in jaz ga nismo dali.

28. OKTOBER — NEDELJA

Ob šestih me je zbudila tankovska granata z mostu. Nato nekaj kratkih rafalov, bolj kot opozorila, da je vojno stanje in da je sovjetska armada tukaj, za kar — bi dejal — so dejanske razlogi. Deležje. Za dolgo vrsto let mi niso spanja kalile sanje tako kot v zadnjih dveh no-

ŠPORTNI DNEVNIK

DAN PRED OTVORITVO XVI. OLIMPIJSKIH IGER

ZASKRBLJENOST V MELBOURNU ZARADI SLABEGA VREMENA

Uradna obsodba držav, ki so odpovedale udeležbo iz političnih razlogov - Italijanski vaterpolisti premagali jugoslovanske

MELBOURNE. 20. — Mednarodni olimpijski odbor je soglasno odobril sledečo resolucijo: «Tik pred otvoritvijo olimpijskih iger je Mednarodni olimpijski odbor na svoji prvi seji uradno izvedel od predsednika Averyja Brundagea, da je majhno število držav ostopilo od olimpijskih iger iz vzrokov, ki ne zadevajo sporta. Mednarodni olimpijski odbor, zgolj sportna organizacija, izraža svojo žalost in obžalovanje nad tem odstopi in je mnenja, da so v nasprotju z olimpijskimi ideali.»

Danes se je zvedelo, da je Svica dokončno odpovedala svojo udeležbo na olimpijadi. Brozjanje je bil o tem obveščen edini svicaški tekmovalci, ki se je je nahajal v olimpijskem naselju. Ta je opoldne naselje zapustil, o čemer je tudi obveslil olimpijske oblasti.

Po drugi strani pa je Norveška dokončno odločila, da bo sodelovala na olimpijadi. Ta sklep so sprejeli danes na sestanku voditeljev norveške športne delegacije.

V Melbournu vlada iva dni pred otvoritvijo olimpijskih iger silno neugodno vreme. Tukaj bi moralo biti sedaj toplo kot v Italiji junija meseca. Toda danes n. pr. kaže toplotmer 7 stopinj, razen tega pa skoraj vsak dan dežuje. Tekmovalce zebe, zlasti tiste, ki so pričakovali, da bo bolj vroče in se niso niti kdove koliko pripravili na hladno vreme. Od dvajsetih dni novembra je bilo kar v devetnajstih dneh grodo vreme, tedensko povprečje dežja pa anaša 30 mm. Ne pomnijo, da bi bilo tu ob tem času tako vreme.

Kljub temu pa sportniki skoraj vseh držav trenirajo oz. sedaj že zaključujejo svoje priprave tisti, ki bodo med prvimi na vrsti. Tudi olimpijski ogenj se blizu Melbournu po vnaprej določenem načrtu. Včeraj so šle štate skozi Canberro kakih 400 milj severno od Melbourn, njen prihod v olimpijsko mesto pa je predviden za četrtek popoldne, ko bo ob 16.30 svečana otvoritev XVI. olimpiade.

Najbolj živahno je bilo tu-

te s nožem do smrti pobiti

svoje nekdajne dekle Almo Sturmova. Sturmova je živela s Sedolo precej časa v Franciji, toda ker ni videla izhoda iz nelegalne zveze s Sedolo, ki je bil sicer ločen od žene, pa vendar z njo poplačila, se je naveličala takega položaja in se je vrnila domov. Toda Sedola se je v dekle zaljubil in pustil dobro zaposlitev v Franciji ter se tudi on vrnil v domači kraj. Omenjena dne je bil v Platiših domači praznik in po verski službi so na trgu plesali; prisotna je bila tudi Sturmova, ki je hotela zaplesati s sestrnico, toda nenadoma jo je od zadaj naskočil razjarjeni Sedola, ki jo je večkrat zabolod z nožem. Sturmova se je več dni borila s smrtjo, vendar je le ozdravela.

Na procesu se bo zvrstilo kar 20 prič, predvidevajo da bo trajal tri dni.

Danes posluje vse dan in ponoči lekarna Pontoni - Bassi Raštel 34, tel. 33-49.

KINO

CORSO. 17.15: «Korida moža»

FERNANDEL.

VERDI. 17.00: «Dediščina mirnega moža».

VITTORIA. 17.15: «Kitare ljubezna» E. Karlowa.

CENTRALE. 17.00: «Agent z zelenimi očmi» H. Krah.

MODERNO. 17.00: «Korajna dekleta» S. Winters.

Danes posluje vse dan in ponoči lekarna Pontoni - Bassi Raštel 34, tel. 33-49.

VITTORIA. 17.15: «Kitare ljubezna» E. Karlowa.

CENTRALE. 17.00: «Agent z zelenimi očmi» H. Krah.

MODERNO. 17.00: «Korajna dekleta» S. Winters.

Danes posluje vse dan in ponoči lekarna Pontoni - Bassi Raštel 34, tel. 33-49.

VITTORIA. 17.15: «Kitare ljubezna» E. Karlowa.

CENTRALE. 17.00: «Agent z zelenimi očmi» H. Krah.

MODERNO. 17.00: «Korajna dekleta» S. Winters.

Danes posluje vse dan in ponoči lekarna Pontoni - Bassi Raštel 34, tel. 33-49.

VITTORIA. 17.15: «Kitare ljubezna» E. Karlowa.

CENTRALE. 17.00: «Agent z zelenimi očmi» H. Krah.

MODERNO. 17.00: «Korajna dekleta» S. Winters.